

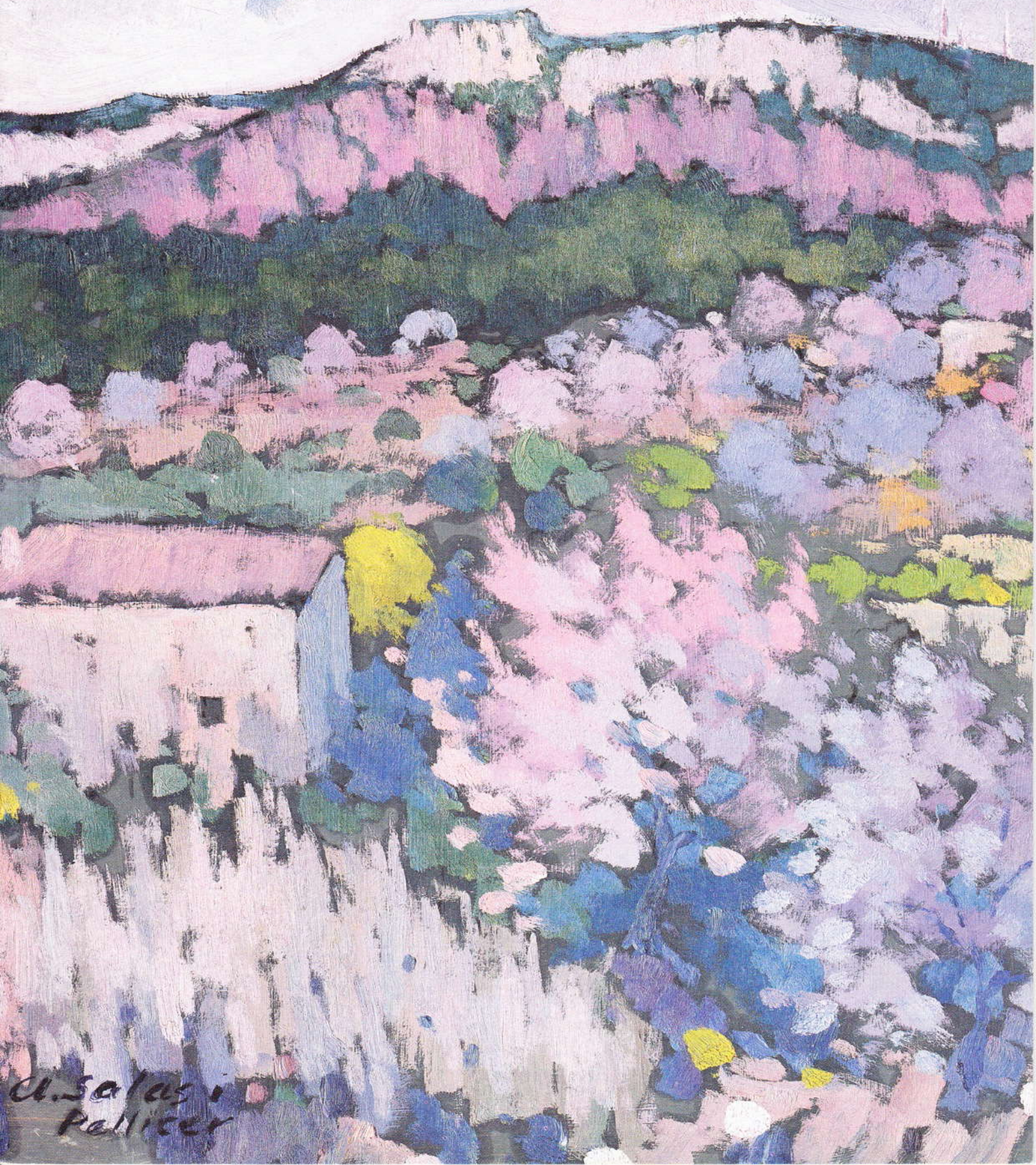
LO

PEDRÓS

04

VILAPLANA
Juliol 2001

BUTLLETÍ TRIMESTRAL D'INFORMACIÓ

Cl. Salas i
Palliser

En aquestes èpoques que tant es parla de la tolerància en vers altres col·lectius nouvinguts, m'agradaria ressaltar la tolerància no parlada en vers aquelles persones que ens envolten i que conviuen amb nosaltres: germans, fills, pares...

Fem, si tenim consciència, esforços per entendre tots els immigrants, i sembla que amb els que tenim a prop els que convivim dia a dia a casa nostra, les persones que estimem, no tinguem temps, ni paciència, ni ganes d'acceptar-los tal i com som, i això comporta a vegades que arribi un moment en què no puguem entendre'ns ni acceptar-nos a nosaltres mateixos.

Tant de bo en un futur no ens haguem de penedir pel que no hem fet, ni pel que no hem sigut.

LO PEDRÍS

Edita: Lo Pedrís
NIF: G-43640267

Coordinació:
J.M. Garcia
Dolors Joanpere
Hilari Juanpere
Josep de Las Heras
Maria Huguet
Jordi Mariné
Teresa Mateu
Josep Mestre
Josep M. Musté
Mei Salvat
Teresa Serra

Correcció:
Tià Anguera
Antònia Farré

Maquetació i disseny:
Maria Casanova

Portada:
Antoni Sales

Preimpresió:
Serveis Integrals de Preimpresió sl

Impressió:
Arts Gràfiques l'Estel - Reus

DL T-1553-2000

Tirada: 350 exemplars
Preu: 250 ptes.

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix ni s'identifica, necessàriament, amb les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions

sumari

- editorial, 2
- entrevista, 3
- una eina d'autoconeixement: el ioga, 5
- parlem de teatre, 6
- històries de vida, 7
- caramelles, 9
- espiritualitat, 9
- el racó de la llar, 10
- a títol d'informació, 11
- racó poètic, 11
- l'opinió, 12
- fototeca, 13
- l'opinió, 14
- el reportatge, 15
- activitats, 17
- la fresca, 18
- activitats, 19
- la nostra cuina, 21
- historietes, 21
- fungus papyri, 22
- passatemps, 23

VILAPLANA

Jeus vora del riu com una dama vençuda i lassa.

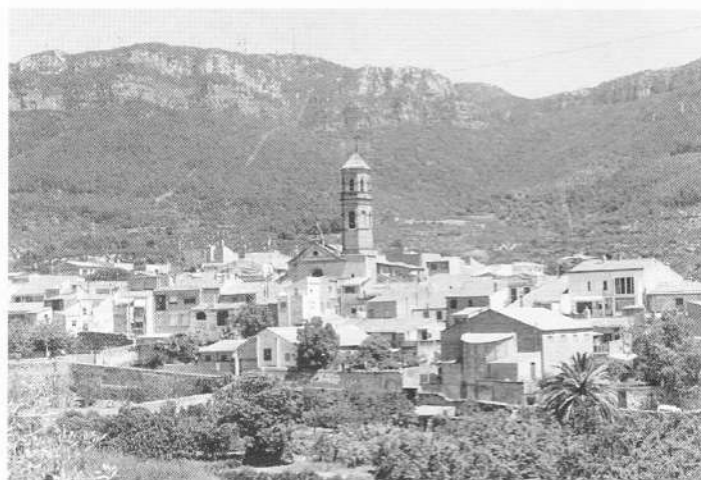
Vetllada de turons
a redós de llevantades,
a l'abric de mestralades
llebetjos i migjorns
i tens de rerafons
el baluern de les muntanyes.

Del cor de tes entranyes
s'alça l'urc del campanar
fort, viril, servant,
prest al plor i a les rialles;
des del teu lloc prominent
veus passar la teva gent
tot brincant per les anyades

Vilaplana
dama vençuda i lassa
mostres al bell mig un profund solc,
solc de fruita aclivellada
dolça figa madurada
al sol del mes d'agost.

Entre cases desiguals
l pedres mal posades
ens hi vàrem fer tots grans.
Aquí creixen els teus fills
aquí els acomiades
lliurats a son destí;
mentre tu, vençuda i lassa
ets lliurada a ton llanguir
però mare, abans de partir
dóna'm l'última besada.

PEP PELAT

MARIO JUANPERE ESTIVILL

Un apicultor d'ara i d'abans

entrevista

El primer que fa és explicar un conte. Sempre n'ha sabut molt.

Es conta que, quan el Creador va formar els insectes, Déu va dir a l'abella: - Tu visitaràs les flors i en trauràs una cosa tan meravellosa que serà el delit de tots els que la tastin.

Llavors, l'abella, tota orgullosa, va dir: - Si és tan important el que jo he de fer, vull en recompensa una casa de plata i picada mortal.

Seguidament, Déu va contestar: - Tindràs una casa de caca i picada mortal per a tu.

Mario Juanpere amb la seva muller Pepita i la seva germana Maria.

I arrenquem ...

I això explica que, com que aquí les arnes antigues es feien amb un teixit de canyes, i com que quedaven escletxes o forats, s'havia d'amassar "ban" (o caca), i amb les mans anar tapant per dins totes les escletxes que hi havia a l'arna. A dins l'arna sempre hi ha d'haver la mateixa temperatura, i com és ben sabut per tothom, els excrements van molt bé per impermeabilitzar i mantenir l'escalfor.

Però les abelles són molt netes i polides, i el primer que feien, abans que res, era fer una capa de vernís amb "pròpolis" o pegues que treien d'algunes herbes pertot arreu, perquè tot estigués impecable.

Sobre la picada mortal, és que al clavar el fibló, la punxa té unes astes en forma d'arpó, i és molt difícil de tornar-les a treure, i, en conseqüència, la punxa arrossega part dels òrgans interns de l'abella i, per tant, mor.

Quan va començar a ser apicultor?

A casa, abans de la guerra, en teníem algunes d'antigues, i les cuidava el meu

germà Salvador, que era més gran que jo; però, al veure la gran afecció que jo hi tenia i que les picades poca reacció em feien, ell més aviat es va dedicar a altres coses¹.

Tanta era la meua afecció que, al tenir-les al mateix camp on treballàvem, als migdies no em podia estar d'anar a mirar com estaven les arnes, i ell em deia:

-Però si ja te les vas mirar ahir! Deixa-les tranquil·les.

-Bé -contestava jo- potser avui han treballat més i quasi està a punt la mel.

I és que no me'n podia estar. Sabia que si a les abelles, el temps, les flors i les distàncies hi són propicis, en menys de 15 dies podien omplir una arna.

Quina diferència hi ha de cuidar les antigues a les modernes?

Jo crec que n'hi ha molta. Els antics ho tenien molt més difícil perquè mirant l'arna des de fora havien d'endevinar com estava a dintre. S'orientaven veient que quan les bresques arribaven al capdavant i tiraven cap a un color una mica fosc, deduïen que ja feia dies que

estava feta, i per tant el poll o larva devia estar a punt de néixer, i si el temps era l'adequat, ja es podia pensar a treure la mel o, com també es diu, crestar.

Com es feia per crestar?

Primer que res s'havia de fer un eixam, que consistia a fer fora una bona part de les abelles de l'arna i la reina²; i per assegurar que aquesta hi era, es posava un drap negre sota l'eixam i durant una poca estona, passant una pedreta sobre l'arna que contenia l'eixam, a la reina se li escapaven alguns ous, que es podien distingir en el drap, com uns piquets blancs.

Així, aquesta arna quedava òrfena durant 15 o 16 dies, que és el temps que tarda a néixer la reina nova i, per tant, al no tenir reina, no haurien d'alimentar poll i es podien dedicar totes a arregar mel. Llavors totes les que anaven naixent deixaven els forats o cel·les buits i quedaven disponibles per omplir-les de mel.

Així que, passats els 15 dies, s'havia de crestar, tant si havia fet bo, com si havia fet mal temps, perquè si ho feien més tard, s'exposaven que en lloc de

iberCaja

mel, trobessin poll de la reina nova i per tant aquesta quedava destrossada.

Les arnes d'aquí, com ja he dit, eren fetes de canya trenada com un cistell, un con llarg. Hi deixaven uns quants forats a la part de dalt, perquè elles poguessin entrar i sortir. Feien una tapa i ho posaven boca per avall, al damunt d'un "tucó", perquè no s'enfonsés a terra.

A l'hora de crestar, es feia passar un ferro amb una petita pala, s'anava arrencant de les vores, i a l'últim, es tallava del capdavant i s'estirava per treure la bresca cap a fora. La mel es treia escorrent la bresca, com si fos roba.

La mel la treuen del nèctar de les flors, però... i la cera, de què la fabriquen?

La cera la podem considerar com un greix que fabrica el seu cos, que les abelles expulsen mitjançant unes glàndules que tenen sota les ales, en forma d'escames que molt fàcilment es podrien confondre amb les que surten al pelar una arengada.

Llavors aquestes pelletes són recollides per les obreres que aconseguen, mitjançant aquelles pilotes d'abelles que tots tenim a la ment, una temperatura adequada per fondre aquesta cera, fabriquen els "panals" o bresca.

Amb les modernes, és més senzill crestar, no?

I tan senzill! si tenim mel, pots crestar quan vulguis, sempre deixant una reserva per a elles.

I molt més rendible, perquè al treure la mel amb extractor, la bresca queda intacta i les abelles poden utilitzar-lo acte seguit. A diferència, les antigues, al treure la mel esprement la bresca, quedaven inservibles i, per tant, havien

de fabricar cera per construir-les de nou. Si pensem que per fabricar un quil·lo de cera en necessiten quinze de mel, això ens dóna una idea de l'immens esforç que representa.

Però elles són tan econòmiques que en gasten molt poca, ja que al construir les cel·les, fan les parets tan primes, que, a hores d'ara, no ha sortit cap màquina capaç de fer-ho. Només s'ha aconseguit fer la cera estampada. La cera estampada es pot comparar a una casa, amb els fonaments plens i els envans dibuixats; a elles només els cal, llavors, estirar-la cap a un costat i cap a un altre.

També és més senzill perquè en les antigues, per crestar havies de treure totes les abelles de l'arna. En canvi, en les modernes, si tenen alça, es treu i la cambra de cria quasi no se n'adona. I si no tenen alça, com que la reina sempre comença a pondre al centre de l'arna, per crestar vas traient els quadres dels dos costats que tenen mel fins que trobes poll (nimfes) o bé ous.

Són violentes i agressives, les abelles?

Sí, poden ser molt violentes i poden ser molt tractables, depèn de diversos factors. El més important, la manera de manipular-les. Després, el temps: si fa frescor, si fa vent, l'estat de les flors, l'època de l'any... perquè tots els apicultors sabem per pròpia experiència que és molt més fàcil treure la mel a l'abril i part del maig que no a últims de juny, que és quan estan més geloses, perquè s'acaben les flors.

Quan jo era jove, tenia un oncle (que en pau reposi), que em deia que les abelles són més o menys, si les tractes, com les persones. Ell no es considerava apicultor, però com molta gent abans tenien arnes per al seu propi consum, i em posava aquest exemple:

Foto Jordi Mariné.

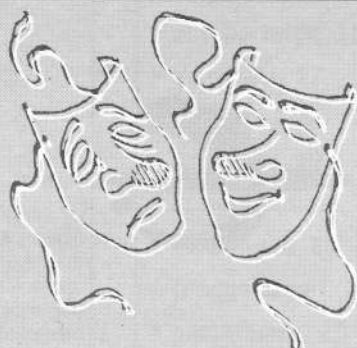
"Si tu vas a una casa i sense trucar ni demanar permís t'hi presentes, és fàcil que no hi siguis ben rebut. Molt semblant passa amb les abelles: si sense més ni més destapes l'arna, en pots sortir mal parat, i podràs dir que són agressives.

Si al contrari, abans que res, els fas fum a l'entrada, elles ja s'adonen que tindran visita; i com que no saben si serà bona o dolenta i el més preuat que tenen és la mel, acte seguit se n'atipen. És el mateix que ens passa als humans, que després d'un bon àpat ens costa molt doblegar l'esquena, a elles se'ls fa molt difícil de picar, perquè han de doblegar molt el cos.

Llavors, si crestar ho fas en una bona època de molta flor i bon ambient, més o menys a mig matí, i sense moviments bruscos, segur que podràs dir que són molt tractables".

Tot el que he explicat, ho he fet segons el meu criteri i tot el que he llegit. Això no treu que hi haurà apicultors que les coses les van fer i les faran diferents i potser més fàcils.

- (1) Després, quan va acabar la guerra, vàrem comprar quadres mòbils i des de llavors i hem continuat.
- (2) Perquè sense ella, aquest eixam morirà.

Grup de
Teatre
de Vilaplana

UNA EINA D'AUTOCONEIXEMENT: EL IOGA

Tots els motius que fan practicar ioga són legítims i bons, però cal saber que el més important que ens ofereix el ioga és la possibilitat d'accedir a dintre d'un mateix d'una manera clara i neta. Per a mi el ioga és la millor eina d'autoconeixement que he conegut mai; també és una art i per tant busca la perfecció de cada moviment i de cada respiració.

Són molts els camins que ens porten a la pràctica del ioga: perquè ens fa mal l'esquena o volem ser més flexibles, busquem estar més àgils, ens sentim nerviosos i volem fer relax (savasana) o potser perquè la feina o algun aspecte de la vida ens angosta, potser no podem dormir, o només busquem estar més bé amb nosaltres mateixos.

Amb el ioga trobeu la possibilitat d'accedir a una vida més saludable, ja que la salut és una de les primeres fites del iogui.

Quan practiquem ioga cal anar net, i sigui el que sigui que hagi passat aquell dia, cal entrar a la sala de pràctica disposats a donar-ho tot; tot el nostre esforç físic, mental, intel·lectual i espiritual; ens hem d'entregar plenament a cada postura guiada tota l'estona pel mestre (o Guru). Quan aconseguim fer una postura amb la ment, el cos, la intel·ligència i l'esport units, estem fent ioga, i l'individu va en una sola direcció, sense interrupcions físiques ni mentals. Això és ioga, que vol dir UNIÓ.

El ioga és una ciència pragmàtica,

és a dir, per molt que llegim sobre el ioga o investiguem o en parlem no aconseguirem res, l'única manera d'avançar en aquest infinit camp de saviesa que és el ioga és practicant-lo.

Simplificadament us diré que hi ha postures drets per treballar sobre les plantes dels peus; postures invertides on els peus queden més aixecats i el cap a terra; estiraments endavant, asseguts a terra ens estirem endavant en una determinada direcció; estiraments enrera; i torcions on el tronc, el coll i el cap giren a dreta i esquerra. Si cal s'han de fer servir els suports adequats, mantes, coixins, cinturons, fustes...

Al final de cada classe fem savasana (relax): estirats a terra aprenem a abandonar el pes del cos. En savasana és tot al revés que les altres postures, ja que ara no hi ha cap moviment ni acció. Les cames, l'esquena, els braços, el cap, queden abandonats completament a terra, la respiració lliure, la ment serena i atenta. Relax està entre les postures més difícils, ja que quan el cos resta quiet és més difícil dominar la ment, que moltes vegades se'n va a fer projectes futurs o s'encalla en alguna història passada, o bé algú sense adonar-se'n fa una petita becaïna. Tot i això el relax és una de les postures més estimades, sobretot pels principiants.

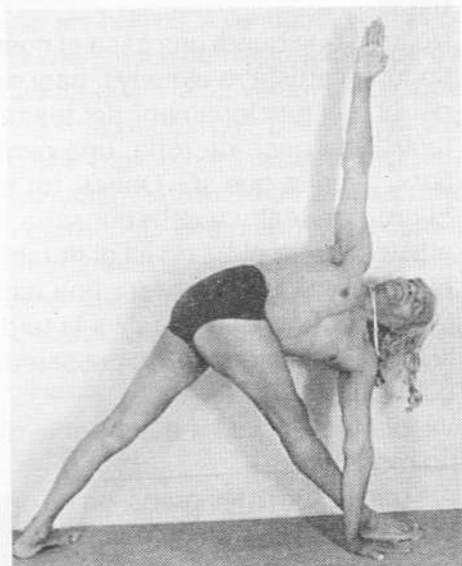
Crec important parlar-vos breument sobre el pranayama; el pranayama s'encarrega de la respiració i així com per a nosaltres la respiració és un simple acte físic, en el pranayama

trobem les tècniques per alimentar i ventilar les cèl·lules, els nervis i els diferents òrgans, la intel·ligència i la consciència de l'individu. Però la definició que més m'agrada és una que fa B.K.S. Iyengar en el seu llibre ("El árbol del ioga") on diu: Pranayama és la ciència de la respiració que condueix a la creació, a la distribució i al manteniment de l'energia vital.

Ara fa dotze anys que vaig conèixer el ioga, aquesta joia provinent de l'Índia, i que tant ha ajudat a molts occidentals, donant-los més llum a les seves vides.

Un altre dia ja us parlaré de l'OM.

ISABEL FERRÉ VERGÈS

B.K.S. Iyengar en Parivrtta Trikonasana

Genís Torres Aymamí, S. L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29

43380 VILAPLANA

VIALMA, SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14 • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c-e salsa@maptel.es

VILAPLANA

parlem de teatre

Els dies 19 i 20 de maig, els grups de teatre amateurs del Baix Camp, varen fer la 2ª trobada. Una representació del nostre poble també hi va ser present. Hi van participar els següents pobles:

- REUS - 2 grups: **Tebac i Llops**
- ALFORJA: **Els Passerells**.
- LES BORGES DEL CAMP: **G.A.T. Les Borges del Camp**.
- MONTBRIÓ: **La Tralla**.
- LA SELVA DEL CAMP: **Moixera. Defensa Agrària**.
- VILAPLANA: **Grup de teatre Vilaplana**.

Es va fer una cercavila pels pobles participants, fent els seus balls i actuacions. Anaven prop d'un centenar de persones.

El diumenge es va fer un dinar a la Selva del Camp i la cloenda de la festa, tot esperant el proper any 2002 per tornar a fer la trobada i passar-nos-ho tan bé com aquest any.

Felicitats a tots i que duri !

CONTINUEM AMB EL TEATRE

Segur que quan sortirà LO PEDRÍS ja serà ben a prop una altra trobada teatral a Vilaplana i es podria titular: "**Tot el poble és artista**".

No crec que quedi una casa al nostre poble que, amb els anys, no tingui un artista o almenys hagi participat o ajudat d'alguna manera en el funcionament del teatre, encara que sigui deixant una taula, una peça de roba, una gerra o bé portant una torreta de flors. Veritat que sí? Doncs, tot el poble és **Artista**.

El grup de teatre varem pensar a fer un homenatge al teatre i als artistes. Serà el 22 de juliol durant la Setmana Cultural.

El dissabte dia 21 es farà una exposició a la Sala Parroquial de Casal del Teatre i el dia 22 a la tarda al Casal Vilaplanenc hi haurà la festa. Segur que us ho passareu bé. Grans i petits, hi esteu tots convidats.

Vilaplana sempre ha estat poble de teatre i hem de procurar que no mori mai.

Als que ja som més grans, se'ns omple el cor d'alegria quan veiem aquest magnífic planter que puja al nostre darrere, perquè sou fenomenals i treballem molt bé. Continueu així !

El Grup de Teatre de Vilaplana

AGRAÏMENTS TEATRALS

Com tots sabeu, nosaltres... el grup de teatre del "lokal de dalt" de Vilaplana, vam decidir tornar a pujar a l'escenari per representar la famosa obra dels Pastorets, dos cops: un l'any 97 i l'altra dos anys després. I per últim... *La filla del mar*, representada el 24 de juny de 2001.

Després d'esmentar aquestes obres, només volem mostrar el nostre agraïment a la persona que ha estat darrera de tot això i que sempre ha confiat en nosaltres, encara que massa vegades li hem fallat, l'hem mosquejat o també hem rigut més que assajat!

Per això, quan per fi s'ha estrenat l'última obra volíem molt sincerament dedicar-li fins a l'últim aplaudiment de la nit del 24 de juny, perquè és ell l'únic que pot sentir-se orgullós que la *La filla del mar* s'hagi estrenat, ja que nosaltres, els actors, no podem fer més que agrair-li la paciència, la voluntat i l'entusiasme que ha abocat en aquesta obra... i les altres!

Per últim, li direm al nostre gran director que tant de bo no es cansi mai d'ensenyar-nos teatre.

...Gràcies Jordi!!!

Grup de Teatre "lokal de dalt"

ENTREAUT
BENZINERA*AUTORENTA

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: 977 755 816

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

d'aquests de dur bestiar i només teníem una finestreta per mirar. Quan arribàrem a Pamplona hi havia una dona que venia pomes amb una panera i quan va veure el tren de presoners va repartir les pomes que portava i digué: "Tomad que yo también tengo un hijo en el frente". Aquesta senyora es quedà sense pomes i no en cobrà ni una. Férem 3 dies de tren per arribar a León. Al camp de concentració de León hi vaig ser quasi un any patint molt fred, gana... El que més molestava era el tracte que rebíem de

la direcció que no ens deixaven parlar en català, tot i que quasi tots ho érem. I si ens sentien ens donaven cops dient-nos: "perros catalanes, que hablais como los perros". Al Cap d'Any del 38, ens organitzaren per batallons de treballadors, ens portaren a la província de Còrdova (3 ó 4 dies de tren). Allí estiguérem bé, la temperatura era molt diferent, ens banyàvem cada dia al riu. Vaig estar a Còrdova fins que s'acabà la guerra. Allà ens feien fer carreteres. Fent aquesta feina teníem una mica més de llibertat, ja que

ens relacionàvem una mica amb la gent civil. Al març s'acabà la guerra i enviaren avals molt bons des de Vilaplana, però no se'ls van creure i fins al juliol no em deixaren anar. No voldria acabar sense fer constar el meu agraïment i admiració a la gent d'Aragó en la nostra llarga estada, que ens tractaren tan amablement i en molts casos sacrificant-se per nosaltres, i que moltes vegades ens feien minvar l'enyorança de les nostres famílies.

EJÉRCITO DEL ESTE
Regimiento de Caballería n.º 7
COMISARIO DELEGADO DE GUERRA
N.º _____

En contestación a su atenta carta de fecha 1 del corriente, tengo el sentimiento de comunicarle que en las acciones de guerra libradas durante los días 9 y 10 de Agosto ppdo al Sur de Balaguer y en las que tomó parte este Regto, desapareció al vadear el río Segre su hermano y soldado del expresado SALVADOR JUANPERE ESTIVILL.

Uno a su dolor el mio propio y el de todos los componentes del Regto por la pérdida de este compañero que por sus dotes de entusiasmo y lealtad supo captarse las simpatías y el afecto de todos en general. Reciba la expresión de mi mas sentido pésame.

Base 8a C. G. 4 de Septiembre 38.
El Comisario de Guerra acetal.

A JOSÉ JUANPERE ESTIVILL

Carta de l'exèrcit donant el condol a la família per la mort del Salvador al setembre del 38. Després dels fets de Vilanova de la Barca.

Cruz Roja Española Nuestra ref.: 4552

Asamblea de _____

Nombre Salvador
Apellidos Juanpere Estivill
Domicilio Campo de concentración Santa Ana
Pueblo Vilaplana León
Provincia Zaragoza
Desea noticias del destinatario Estoy bien de salud junto con Samuel Abestre, abrazos para todos
S. Juanpere

DESTINATARIO

Nombre Maria
Apellidos Estivill Agustench
Domicilio Abajo n.º 60
Pueblo Vilaplana
Provincia Zaragoza
Asamblea de _____ - 2 SEPT. 1938 de 193

Sírvase contestar al dorso

Carta del Salvador a la seva família el mateix setembre del 38, des del camp de concentració Santa Ana (León).

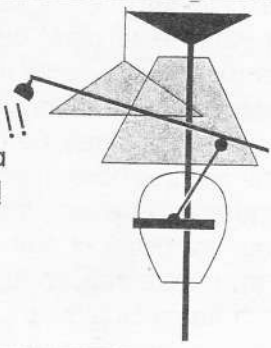

LAMPARAS
Lume
IL·LUMINACIÓ

C/ Benidorm, 11 (cant. Peñíscola)
Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!

- Preus especials per a la vostra llista... i col·locació GRATUÏTA!!
- Pantalles a mida
- Tots els estils
- Il·luminació de jardí

CARMELLES A VILAPLANA

Al pas dels anys, els records de la infantesa, lluny d'esvair-se, semblen renovar-se.

Parlant de Caramelles a Vilaplana, crec que caldria remuntar-se als anys 1930, més o menys.

El senyor Rafel Mestre, ben conegut per "Rafelito", era sens dubte un bon músic. Va tenir la feliç idea d'organitzar unes Caramelles. Recordo el Joan "Merlet" i un de la casa "Norris", que tenien unes bones veus.

La "colla", com és costum i tradició, sortia la vigília de Pasqua. La lletra que recordo, deia com a ENTRADA:

*A les brises verges de la matinada,
deixeu, ninetes, deixeu vostres llits.
Els rossinyols canten himnes a l'albada,
gronxant-se en les branques dels arbres florits.*

*Jo conec, una nineta, que en té blaus els ulls,
ulls que sempre espurnegen com si fossin dos
estels.*

Si no ho recordo malament, com a part de tota Caramella, seguia el "solo", i el cant final o COMIAT deia:

*Adéu, hermosa nineta, la que fores mon amor,
Si, adéu, hermosa nineta robadora de mon cor. (3)*

Vull creure que l'esforç del senyor Rafel meresqué els més sincers elogis, tant per la novetat, com per l'encert de retrobar una vella tradició.

Per altra part, i sense fugir del tema, m'ha vingut a la memòria una Caramella infantil, que va ensenyar-nos (a un petit grupet de nois) el conegut Miquelet de Vinebre. Com veureu, aquí no es tractava de donzelles ni amoretetes. Es tractava de pensar ... en l'estómac. Només en recordo una part, prou expressiva:

*Regireu l'armari i el botifarrer,
La nostra cistella, ompleneu-la bé.
Adéu minyones i en lloc de sermons,
Vinguen botifarres, ous i puros bons.
Dia de Pasqua, dia de joia,
D'alegria, de pau i d'amor.*

Suposo que al nostre poble, deuen quedar algunes persones que recorden tot o part del que explico.

Com que sempre m'ha agradat cantar, per això puc recordar totes aquestes breus però emotives històries, barrejades amb les olors d'aquelles primaveres ja tan llunyanes. Al-leluia !

FRANCESC HUGUET FERRÉ

espiritualitat

TRES PATRONES D'EUROPA

De la mateixa manera que celebrem tres sants com a patrons d'Europa: sant Benet (nomenat per Pau VI el 1964) i els germans sant Ciril i sant Metodi (nomenats per Joan Pau II el 1985), també hi ha tres santes declarades copatrones d'Europa per Joan Pau II el 1999.

Es tracta de santa Caterina de Siena (29 d'abril), santa Brígida de Suècia (23 de juliol) i santa Edith Stein o Teresa Benedicta de la Creu (9 d'agost).

SANTA CATERINA DE SIENA, 29 d'abril

Santa Caterina era italiana i visqué al segle XIV. Havia nascut a Siena l'any 1347, la que feia 22 dins una família de 25 germans. Morí molt jove, a 33 anys, a Roma, l'any 1380. Ja abans de ser nomenada patrona d'Europa el 1999, Pau VI l'havia proclamada doctora de l'Església (juntament amb santa Teresa d'Àvila el 1970) i és també copatrona d'Itàlia junt amb sant Francesc d'Assís des del 1939.

SANTA BRÍGIDA, 23 de juliol

Santa Brígida també va viure al segle XIV, però era del nord d'Europa, tot i que després es traslladà a viure a Roma. Havia nascut a Suècia l'any 1303. Era de família noble. Va ser mare de vuit fills (una de les seves filles Caterina és també santa). En morir el seu espòs, canvià la seva vida. Anà a Roma quan tenia quaranta-cinc anys i s'hi quedà fins a la seva mort, l'any 1373.

SANTA TERESA BENEDICTA DE LA CREU, 9 d'agost.

La tercera de les copatrones d'Europa, Edith Stein, és del segle XX. Nasqué l'any 1891 de família jueva a Breslau, llavors territori alemany. Estudià filosofia i això marcà el seu apassionat camí de recerca de Déu i de la veritat. Llegí molt els filòsofs i també els místics (per exemple, santa Teresa d'Àvila i sant Joan de la Creu). Va ser batejada l'any 1922, i el 1933 va professar com a carmelita a Colònia, amb el nom de Teresa Benedicta de la Creu.

El 1938 li aconsellaren que fugís de la persecució nazi a Alemanya i es traslladà a un convent carmelità d'Holanda. Però l'any 1942 hi fou detinguda i deportada a Auschwitz, Polònia, on morí màrtir el dia 9 d'agost.

Extret de la revista M.D.

EL SR. RECTOR

construccions

JOAN MESTRE SL

C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

el racó de la llar

DIADA DE LA GENT GRAN

E

l propassat dia 10 de juny va tenir lloc la jornada dedicada als més grans. Va ser un dia intens: missa, fotos, visita i obsequi d'una placa commemorativa per part del Sr. Batlle a les dues persones més grans (Matilde Ferré, de 96 anys, i Joaquim Ayora, de 99 anys), conferència, dinar i concert ofert per la Banda d'Ulldecona.

AJT. VILAPLANA

PIRÀMIDE EDATS

Data: 18-05-2001
Interval dates: 15-04-1903 / 14-02-2001
Des del districte i secció: 01 001 Fins: 01 001
Des de l'entitat: 0001 VILAPLANA
Fins: 0001 VILAPLANA

A continuació, us oferim un petit esbós de la xerrada que ens va oferir el nostre vilatà, Dr. Josep Ferré, de la qual ell mateix va tenir la gentilesa de facilitar-nos el quadre d'estadístiques en què la va basar.

De la següent taula, poden extreure que hi ha un **24,21%** de vilatans que tenen més de **70** anys, dels quals un **13,78%** en tenen més de **80**.

Amb això ens va venir a dir que sí, que a Vilaplana, com a quasi tots els pobles petits, hi ha molta gent gran, però pocs vells.

Va constatar tres possibles raons de per què totes aquestes persones han arribat a tenir tants anys d'experiència i de vida, i que realment n'hi hagi tan poques que no puguin defensar-se per elles mateixes: hi ha pogut tenir a veure l'atenció mèdica, però gaudeixen de la mateixa que a la ciutat; potser l'alimentació, però avui ja compra quasi tothom als supermercats, i els horts ja van de baixa; la raó principal és que, aquí, tots continuen dormint al seu llit, a casa seva i al costat de la família, amb els néts com a motor.

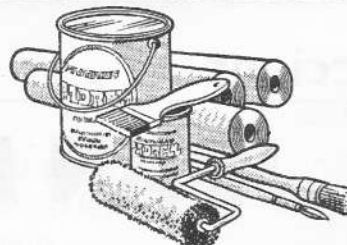
Destaco això com a punt principal, i penso que la xerrada, va tenir la mida justa de durada, entretinguda, i molt encertada en alguns aspectes que ens són molt propers.

EDATS	HOMES		DONES		TOTAL	%
	NUM.	%	NUM.	%		
Més de 99	0	0,00	0	0,00	0	0,00
95 a 99	1	0,18	2	0,35	3	0,53
90 a 94	2	0,35	6	1,06	8	1,41
85 a 89	9	1,59	7	1,24	16	2,83
80 a 84	10	1,77	14	2,47	24	4,24
75 a 79	13	2,30	22	3,89	35	6,18
70 a 74	25	4,42	18	3,18	43	7,60
65 a 69	11	1,94	22	3,89	33	5,83
60 a 64	13	2,30	18	3,18	31	5,48
55 a 59	14	2,47	11	1,94	25	4,42
50 a 54	19	3,36	10	1,77	29	5,12
45 a 49	18	3,18	15	2,65	33	5,83
40 a 44	25	4,42	18	3,18	43	7,60
35 a 39	30	5,30	22	3,89	52	9,19
30 a 34	20	3,53	23	4,06	43	7,60
25 a 29	20	3,53	7	1,24	27	4,77
20 a 24	18	3,18	14	2,47	32	5,65
15 a 19	13	2,30	11	1,94	24	4,24
10 a 14	11	1,94	12	2,12	23	4,06
5 a 9	11	1,94	10	1,77	21	3,71
0 a 4	5	0,88	16	2,83	21	3,71
TOTALS	288	50,88	278	49,12	566	100,00

CALAPEIRONA
RESTAURANT

Carrer Àngel Guimerà, 1 43380 VILAPLANA
Telèfon 977 81 51 71

**Alexis
Simó
Munté**

TREBALLS DE PINTURA DECORATIVA

C. Catalunya, 1-3 • 43350 LES BORGES DEL CAMP
Tel. 616 64 38 30

A TÍTOL D'INFORMACIÓ

Crec que és molt convenient que les persones que s'interessen per a conèixer les activitats que realitzen totes les diferents associacions que en l'actualitat existeixen a Catalunya, siguin sabedores d'aquestes activitats i sobretot de les que fan referència al gran col·lectiu de la gent gran.

Concretament s'ha pogut constatar que fins i tot la TV3 ha dedicat una setmana, de dilluns a divendres, per a difondre actes que reflectien les diverses activitats de la Gent Gran, que espero que haureu sintonitzat.

Aquests mesos de maig i de juny s'ha preparat amb molta cura la III Edició de Fira Gran que aquest any s'inaugurarà el dia 13 de juny i durarà fins al dia 17 i tindrà lloc al Moll de la Barceloneta, la finalitat és demostrar que la Gent Gran és activa. A tal objecte, aquest any s'ha introduït com a novetat la construcció d'una Carpa per a Casals i Centres que agrupen Gent Gran les activitats i tallers que es realitzen en aquests Centres. Des d'aquesta breu informació us convidem a visitar-la. Nosaltres ja l'hem visitada els anys anteriors i podem constatar que s'hi poden veure coses molt interessants per a la Gent Gran i per a les persones no tan grans. També podríem informar que des de la Direcció General d'Atenció Cívica del Departament de la Generalitat de Catalunya (que té la seva seu al Palau de Mar, plaça de Pau Vila nº1) s'estan fent els preparatius per a participar en el "II Congreso Estatal de las Personas Mayores" que tindrà lloc a Madrid

durant els dies 21, 22 i 23 de juny d'aquest any 2001.

La Comissió de Catalunya estarà representada amb un nombre de 68 vocals majors de 65 anys, dels qual hi haurà 22 vocals de la Comissió Permanent Intercongressos; 41 vocals representants dels Consells Comarcals de Catalunya, i 5 vocals nomenats pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya. Les ponències que es tractaran seran:

Ponència 1: L'envelliment de la població com a fenomen social.

Ponència 2: El compromís de la societat respecte a la Gent Gran.

Ponència 3: La contribució de la Gent Gran a la societat.

La principal finalitat d'aquest "II Congrés" és fer una revisió exhaustiva del "Pacto de Toledo" i aportar els treballs de col·laboració que s'estan fent constantment des de la Comissió Permanent Intercongressos del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.

Seria també bo donar a conèixer la creació del Consell General de la Gent Gran de Catalunya, un òrgan consultiu i de participació de les persones grans en totes les qüestions que siguin del seu interès i específicament en el seguiment dels acords presos en els Congressos Nacionals de la Gent Gran de Catalunya. La Gent Gran es mou i treballa pel seu benestar i pel de les futures generacions. Us en continuarem informant en les properes edicions de "Lo Pedrís".

Jaume Mestre i Cardona

EL NOSTRE POBLE

Ja sé que hi ha molta gent que li agrada el nostre poble, el seu paisatge, les muntanyes, els boscos, etc. Una d'elles és l'Antoni Sales, la prova és la bonica pintura que ha posat a la portada de "LO PEDRÍS".

Jo també em compto entre totes les persones d'aquest, diguem-ne, enamorament, i a elles i a les que s'hi puguin unir els dedico una poesia que porta per títol

Vilaplana:

Us vull dir una poesia
que porta per títol Vilaplana,
del poble, dels seus entorns
i també de les muntanyes.

*Roges i blanques en són
muntanyes de la Mussara,
són l'alegria del cor
i l'encís de la mirada.*

*Vilaplana, Vilaplana
t'estimem petits i grans
des de les altes muntanyes
fins als nostres bonics plans*

*Els que som de Vilaplana
i als que se senten d'aquí,
parlem del poble i muntanyes
com d'un tros de paradís.*

*Dels teus boscos i les fonts
a tots agrada parlar
fent senzilles poesies
o cançons per a cantar.*

*Avellaners i ametllers
s'escampen pels conreus
del poble de Vilaplana
que la muntanya té als peus.*

*Vilaplana, Vilaplana
t'estimem petits i grans
des de les altes muntanyes
fins als nostres bonics plans.*

*Els que som de Vilaplana
i els que ens sentim d'aquí,
parlem del poble i muntanyes
com d'un tros de paradís.*

(Nota) Si alguna vegada teniu ganes de cantar, poseu la música de "Los Clavelitos" de la tuna i ... Proveu-ho! Hi valdrà la pena! És com una poesia musical.

MARIA RUFINO

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat - calefacció

Carrer Major, 40
Tel. 977 81 53 28

43380 VILAPLANA

AUTO ESCOLA

CATALUNYA

Pl. Pius XII, (Les Oques), 8 - Tel. 977 32 23 19 - REUS

Si un pagès, mentre està regant, notés que l'aigua no li arriba al cap de l'era amb la mateixa facilitat que fa una estona, quan s'ha posat a regar, podeu estar-ne ben segurs, que el primer que faria fóra anar a seguir el rec per veure si s'ha rebenat en algun punt. I aprofitaria el trajecte per reforçar aquells trams que li semblessin més perillosos de produir vessament.

Solament si quan arribés a la bassa no hagués trobat el rec rebenat, començaria a pensar a donar una miqueta més d'aigua. Però el que no faria mai és anar de bell antuvi a donar més aigua sense haver fet la revisió del rec. Això és el que faria un pagès amb sentit comú.

Els nostres experts en hidrologia, però, no són pagesos, i el seu sentit comú deu ser tan original que quan han descobert que als pagesos valencians, murcians, andalusos i potser alguns altres que em deixo, no els arriba l'aigua al cap de l'era, han decidit "no perdre el temps anant a revisar el rec" sinó, Oh prodigiosa originalitat la seva!, anar a l'Ebre a donar més aigua. No hi fa res que es confessi oficialment que pels trams que ara circula l'aigua se'n perdi a la vora d'un 20%. I tampoc sembla impressionar-los que amb els comptes que hauran de fer, aquest 20 % s'incrementi. Sembla que realment el sentit comú no sigui pas tan comú entre uns i altres.

Ocasionalment, durant aquests últims temps, he tingut l'oportunitat de poder parlar llargament amb un expert geòleg de primera fila, vull dir que es coneix per haver treballat llargues temporades en una bona zona petrolera de l'Amèrica del Sud i a les plataformes escoceses, i que ara presta els seus serveis a una multinacional amb seu a Holanda.

Quan vaig preguntar al geòleg esmentat què li semblava tot aquest enrenou del PHN o l'hipotètic transvasament de l'aigua del Rohine, em va respondre que ho considerava un altre dels més tristos episodis d'aquesta mena de progrés

que acaba matant les persones que pretén promocionar.

En primer lloc em va dir que el que creia convenient era iniciar una política d'educació per fer entendre a la gent que l'aigua, element indispensable per a la vida, junt amb el sol i l'aire, no havia de considerar-se com una simple joguina en mans d'irresponsables malversadors. Estalviar quan hom és pobre, va aclarir-me, no és mai una virtut sinó una necessitat. L'aprenentatge s'ha de fer quan hom encara és ric. En tot cas, va continuar dient, si després d'haver reparat les conduccions per evitar pèrdues tan substancials com les actuals, es creu necessari procedir a nous transvasaments, és millor el projecte Rohine, puix que a no trigar gaire, i si els efectes de la pol·lució es van incrementant, és de témer que la pluviositat vagi minvant, mentre les necessitats d'aigua vagin augmentant.

Resulta sorprenent que el sentit comú de l'amic geòleg coincideixi plenament amb el dels nostres pagesos; ell també començaria a seguir les conduccions, diem-ne el rec, i tan sols pensaria a donar més aigua de la bassa si es comprovava que no hi havia pèrdues pel camí. Una vegada arribat a la bassa, però, abans de donar més aigua, pensaria encara, si no era possible treure-la de la bassa del veí, en aquest cas, el Rohine.

Per si tot això fos poc, l'amic geòleg es va quedar un moment mirant-me fixament i em va dir: encara voldria provar si l'aigua que necessiten els pagesos del sud de la península no resultaria més barata construint plantes desalinitzadores a casa seva que fent transvasaments de tan llarga distància. I com que tinc por que el director em renyi, he d'acabar aquí, però no voldria fer-ho sense trametre les meves felicitacions a tots els vilaplanencs i vilaplanenques que assistiren a les manifestacions de pacífica protesta, tant a Barcelona com a les Terres de l'Ebre...

JAUME MARINÉ

Qué es la tolerancia? Es el Respeto que debe de haber entre todos los seres humanos que vivimos en este planeta. Pues muchas veces juzgamos a los demás revelando nuestra ignorancia porque siempre acusamos a los demás de todas nuestras desdichas y pensamos que son los culpables de todo lo que nos pasa: Pues hay que pensar que nuestras palabras tienen que ser siempre vínculo de diálogo y de respeto. Lo más elemental es no acusar a nadie sin saber como han sucedido los hechos. Tenemos que medir lo que decimos todos, pero sobre todo las personas que ostentan cargos públicos, ya que el mal uso de las palabras

puede dar lugar a malas interpretaciones. Tenemos la obligación y el deber y la necesidad de hacer algo para superarnos cada día y adquirir más conocimientos para la comunicación entre todas las personas, aunque sean de distintas culturas o religiones o color de la piel. Siempre exponiendo nuestro punto de vista para poder convencer a los demás, y que nuestras palabras no albergan ninguna clase de odio. Sólo queremos una buena amistad y que la convivencia sea sana y sincera y así tenemos que demostrarlo para poder conseguir que nos den su confianza.

ANTONIO DÍAZ.

- Ferro
- Alumini
- Inox

Tel. 977 31 80 97
75 68 93
670 45 59 04

**ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I
PENSIONISTES DE VILAPLANA**

C. Casal, 3 • 43380 VILAPLANA

La pregunta surt després de viure un any a Vilaplana. Jo he nascut a Reus i he residit a dita ciutat durant molt de temps. Ell sempre ha estat empadronat al poble, encara que visqués de casat a Reus. I quan va nèixer la nostra filla, vàrem triar que les dues, mare i filla, estiguéssim empadronades al poble, on passàvem els caps de setmana i l'estiu. Total, molt ben integrats! Fins aquí, res d'especial. La pregunta surt arran de viure i treballar a Vilaplana. La gent de Reus que em coneixen em diuen: "A on va aquesta de Vilaplana?" I jo els contesto: "Jo no sóc pas de Vilaplana; jo estic casada a Vilaplana i també hi visc, però jo sóc de Reus".

I és així que vaig observar que la gent de fora de la vila em veuen com si jo fos del poble; en canvi, per als de Vilaplana és el contrari, ja que em veuen com una forastera encara que faci anys que rondi per aquest poble.

És a dir ¿d'on sóc: d'on vaig nèixer i he viscut la major part de la meua vida o d'on m'he anat integrant durant aquests últims anys? D'allà on visc o d'on realment em sento?

TERESA Mª CASTELLNOU

Aquest apartat voldria ser una mirada històrica del nostre poble. Per aquest motiu, si teniu alguna fotografia d'interès històric, us demanem que us poseu en contacte amb qualsevol membre de la revista.

"L'HISPANO", cotxe de línia que a finals dels trenta fins a principi dels seixanta va fer el transport públic de Vilaplana a Reus. El seu xofer Josep Tost apareix plantat davant del vehicle.

Foto cedida per:
JOSEP TOST LLORENS

El robatori indiscriminat de tota mena de pedra treballada que forma els pedrissos i sardinells dels marges de contenció a tot al llarg de la carretera en direcció a la Mussara és alarmant.

El volum, el pes i la dificultat del transport, així com el seguiment cap al lloc on deuen d'haver-se muntat, tot plegat sembla gairebé impossible que no s'hagi pogut aturar.

S'ha fet cap denúncia? Què fan els serveis encarregats de la vigilància?

El patrimoni tan natural d'un sistema de construcció de començament de segle s'ha esvaït. Veritablement és llastimós.

Salutacions.

A.VERNET

fototeca

Tothom sap que Vilaplana, la paraula amb què s'expressa el nom d'una població, no porta article davant seu. Ningú no ha dit mai **la** Vila Plana. Això passa amb molts noms de poble, que es diuen sense cap partícula introductora al seu davant. És el cas de Maspujols. Inicialment, Maspujols era només un mas i segurament que llavors –ara fa un grapat de cents anys– sí que parlaven del mas dels Pujols, perquè Pujol era el nom de la família que en tenia la propietat; però, un temps després, quan van sortir altres masos al costat d'aquell que era el primitiu, i es va anar formant un poblet, l'article es va perdre i també es va perdre la contracció *del*s que donava idea de pertinença o possessió, i les dues paraules que quedaven es van aglutinar i va quedar, per sempre més, Maspujols, sense cap element introductor ni d'enllaç. A Mascabers li va passar el mateix: es va començar parlant del mas dels Cabrers. Hi va arribar a haver una dotzena de cases. Cal Tonis, l'última que quedava en peu, no es va ensorrar fins l'any 1955. L'aglutinació cap a Mascabers, i la pèrdua de l'article davant d'aquesta paraula, es va produir al llarg del segle XIV.

Hi ha uns altres noms de poble que sí que porten l'article definit al davant, tals com *l'*Aleixar, *l'*Albiol, *la* Mussara, *la* Selva, i en trobaríem bastants més si anàvem més enllà d'aquest sector pròxim de territori. La gent, parlant, no se'l deixa mai aquest article; no trobareu ningú que digui que és d'Albiol, ni que expliqui que ha pujat a Mussara, ni queamenti que ha passat per Aleixar, o que té parents a Selva. També hi ha noms de lloc que no són de poble que porten article davant seu. Vegem sinó *els* Motllats, *els* Gaiots, *les* Mateves. A la gent d'ací, si suprimia aquesta petita partícula que és l'article, se li faria difícil d'entendre's.

També se li faria difícil si l'afegia davant de noms de poble que no el porten, perquè no l'han de portar, que no l'han portat mai. Ningú no ha parlat mai *del* Riudoms, o *de la* Vilallonga. Els que fan aquestes barrabassades de plantificar un article davant de certs noms de poble són alguns periodistes de tercera, diguem-ne de via estreta, que han passat de pressa per l'escola de periodisme –si és que hi han passat– i no han tingut temps per a madurar. I la mateixa característica deuen tenir els directors o els assessors de les publicacions amb les quals col·laboren. Són uns periodistes que defensen, segurament, –i està molt bé que ho facin– l'ecologia del paisatge físic, de la natura; però que no tenen cap respecte –i convindria que també en tinguessin molt– per l'ecologia del llenguatge, per aquesta part del paisatge espiritual d'una terra.

Noto que la premsa –tant l'escripta com l'oral– parla

sovint de [*l'*]Arbolí i de [*l'*]Alforja. A aquests periodistes de pacotilla els deu semblar que posant-hi l'article al davant queda "més català". El perquè de la presència o l'absència de l'article definit davant d'un nom de lloc és un tema complicat que, tanmateix, no cal que tractem en aquest moment. El que cal és dir que és un tema delicat i d'una gran importància perquè es conservi l'esperit genuí de la llengua, tant de la nostra com de la d'altres cultures. Cap francès no suprimirà mai l'article que correspon a *Le* Havre, ni cap gallec el d'*A* Coruña, ni cap castellà el d'*El* Escorial. És de creure que els responsables de la regidoria de cultura dels ajuntaments d'Alforja i d'Arbolí han observat aquestes irregularitats, i que els deuen haver produït una sorpresa. Si no fos que donessin tan poca importància –i estem segurs que no és aquest el cas– al nom de les seves respectives poblacions que no els vingués d'aquí. Si els molestava que els canviïn la manera de designar les seves poblacions, suposem que no els deuria costar gaire de protestar contra aquestes agressions barroeres a la genuïtat del nom de les seves viles, que no tinc cap dubte que estimen pels quatre cantons. No sé com es deu haver de fer aquesta protesta perquè sigui efectiva i mai més no es tornin a veure aquests bunyols. No pas queixant-se'n amb un article al diari, perquè això no serveix per a gran cosa. Potser tramitant la queixa pel Consell Comarcal, o a través del diputat del seu partit al Parlament de Catalunya, o adreçant-se al col·legi professional de periodistes. Potser és difícil de trobar el bon camí perquè tota la gent d'aquest gremi de la premsa sàpiga que cal tenir un gran respecte pels noms i que, quan es tracta de noms de poblacions, és molt fàcil de saber quina és la forma bona. Només cal recórrer a alguna de les diverses eines prestigioses que estan a l'abast de tothom. Caldria que aquells edils s'adonessin de la importància que té d'evitar la divulgació d'un disbarat com l'afegitó anteposat d'una partícula indesitjable. De la lletra impresa, ara que quasi tothom sap llegir, la gent en fa molt de cas i pensa, en general, que els que escriuen al diari ho saben tot ben sabut, sense que això sigui tanmateix sempre veritat.

Si un dia sortien parlant de *la* Vila Plana –i desitgem que una cosa així no passi– caldria que les forces polítiques i cíviques d'aquesta vila armessin un bon rebombori a tots els nivells perquè els periodistes que encara no ho sabessin aprenguessin que cal escriure –i dir– Vilaplana, de la mateixa manera que cal escriure –i dir– Alforja i Arbolí, sense cap adjutori.

R. AMIGÓ ANGLÈS

Pg. La Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep Ma. Garcia

Tel. 977 81 50 78

Llums Baget C.B.

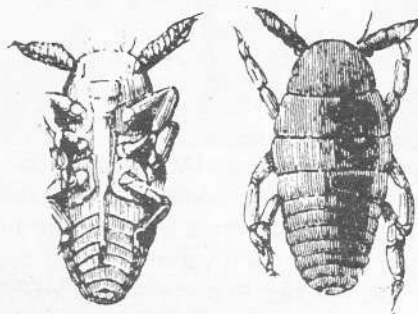
Racona, 11 • 43204 REUS
Tel./fax 977 34 08 79 • Mòbil 609 75 71 57

LA FIL.LOXERA AL PRIORAT I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES (I PART)

El mot fil-loxera prové del grec i significa assecar fulles. Fou l'entomòleg francès Mr. Boyer de Fonscolombe qui utilitzà per primera vegada, l'any 1834, el mot fil-loxera; però ho féu per referir-se a un insecte que ataca i panseix les fulles del roure blanc. L'insecte, que causa la fil-loxera del cep europeu, el va descobrir l'entomòleg americà Mr. Flitch l'any 1854 en els ceps del seu país. L'any 1863 aquest calamitos insecte féu la primera aparició a Europa. Un il·lustre botànic de Montpeller, Mr. Planchon, li donà el nom científic definitiu. *Phylloxera vastatrix*. Té dues formes, una aèria i l'altra subterrània. Parasita en massa pels ceps, s'alimenta exclusivament del seu suc i provoca la mort de la planta parasitada quan és cep europeu, que Linneo Vitis va anomenar vinífera. Diverses foren les maneres de combatre la plaga a Europa abans que acabés amb totes les vinyes, però la solució definitiva de la qüestió fil-loxèrica vingué donada per la substitució dels ceps indígenes o europeus (*Vitis vinífera*) pels ceps americans (*Vitis rupestris*), que són immunes a la fil-loxera.

M'ha semblat interessant publicar aquest article ara que es viuen moments d'eufòria en el món de la vinya i el vi perquè, dissortadament, fa aproximadament cent anys, es vivien moments totalment oposats a la comarca del Priorat. Les vinyes eren mortes, la gent marxava i es veia venir la misèria. Tot apuntava al catastrofisme, i, de fet, així ha estat fins fa ben poc quant a l'economia productiva del vi.

Sortosament les coses han anat d'una altra manera, però també cal apuntar que les circumstàncies que es donaven en aquells moments no són les mateixes que les d'ara. A banda del

vi hi ha hagut, hi ha i es preveu que hi hagi, altres activitats en les quals guanyar-se la vida. Esperem que no confiar únicament en els ceps com es va fer en aquells moments pugui donar altres sortides en cas d'un hipotètic dalta-baix, que llavors va ser una plaga i que ara podria aparèixer d'una altra manera. Voldria que l'estudi que us presento us ajudés a entendre per què el Priorat va entrar en la crisi i per què no se'n va saber sortir.

En el cens de l'any 1887 s'assoleix la xifra màxima d'habitants que mai hi ha hagut al Priorat, 27.958 ànimes. Només 13 comarques de Catalunya el superaven en densitat de població, mentre que d'altres com el Bages, el Vallès Oriental, el Segrià o el Baix Ebre amb capitals de comarca com Manresa, Granollers, Lleida i Tortosa, que per si mateixes aporten xifres de població ben considerables, tenen densitats de població inferiors. Quasi cent anys després, en el cens del 1981, la comarca registra 10.432 habitants, xifra no gaire diferent de l'actual que no arriba a 10.000. El descens impressiona.

A Catalunya aleshores solament hi havia sis comarques que tinguessin una densitat de població inferior al Priorat i, cal advertir que, a part de la Terra Alta, les altres cinc han de ser classificades com a pirinenques, o sigui d'alta muntanya. En els 94 anys trans-

correguts entre 1887 i 1981 el Priorat ha perdut 17.526 habitants, xifra que representa un 62.68% de la població: el percentatge més alt de totes les comarques que han perdut habitants.

Cal dir, però, que el 1842 el Priorat només tenia 14.968 h. i el 1857 ja en tenia 25.518 (si bé aquest darrer any es realitza el primer cens amb tècnica moderna). La comarca ha guanyat, en 15 anys, 10.550 h., quasi un 59% de població. Hem de relacionar l'augment de la població amb l'encariment del preu del vi i la reducció demogràfica del Priorat amb el flagell de la fil-loxera (però fixeu-vos que tant una cosa com l'altra gira sempre entorn del món de la vinya i el vi). La fil-loxera arribava a la comarca l'any 1893. En el cens de 1900 al Priorat hi ha 23.150 habitants, en 13 anys s'han perdut 4.808 habitants, quasi un 18%. Només entre 1960 i 1981 es perd un percentatge semblant a l'esmentat situat al voltant del 15%, però això obeeix a altres causes.

Però anem per parts. Al Priorat durant, sobretot, la segona meitat del segle XIX, el conreu de la vinya era monocultiu pràcticament: s'exportava el vi i l'aiguarent que es fabricava a les alcoholeres, a través de Reus, cap a ultramar. Aquest comerç donava molts bons resultats econòmics (i això que pràcticament no hi havia carreteres). El principal problema el representava la plaga de l'oïdium. Per avalar aquest darrer punt només cal observar que el preu mitjà de la càrrega del vi era de 10 a 20 ptes., si bé hi havia grans oscil·lacions en funció de l'anyada, és a dir que, per exemple, l'any 1850 va ser de molt bona collita i es va pagar la càrrega a 6 ptes. i en canvi l'any 1856, any de molta cendrosa, es va arribar a pagar a 80 ptes./càrrega. La demanda era molt important.

construccions

JOAN MESTRE SL

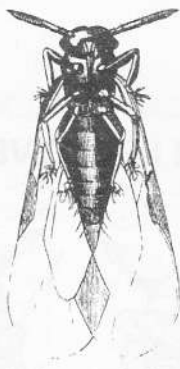
C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

Precisament com a mesura per combatre la plaga d'oïdium, s'inicia l'any 1863 la plaga de la fil·loxera a França. En efecte, en aquest país, i per aquelles dates, es comencen a importar ceps americans, que porten l'insecte de la fil·loxera a les arrels i als quals són immunes, per pensar que poden ser immunes o, si més no, provar-ho a l'oïdium. Resultat fatal, no són immunes a l'oïdium i, a més a més, com ja sabeu, l'insecte ataca les arrels del cep asiàticoeuropeu i mata la planta.

El preu de la càrrega de vi s'enfila a partir del 1867 a més de 20 ptes./càrrega. El 1876 ja val més de 35 ptes. i continua pujant. Al 1880 arriba a les 50 ptes., preu que es manté fins a l'any 1885, que comença a baixar però que encara manté el preu de 35 ptes. Fins a l'any 1887. Aquest darrer any és el que marca la inflexió perquè França torna a produir amb ceps empeltats. El millor decenni al Priorat va ser el de 1877, ja que el preu del vi era molt car i van ser anys de molt bones collites, fins i tot la població va augmentar un 10%. La carretera va arribar a Falset i a Cornudella i a finals de segle a la Vilella Baixa, així es varen potenciar les possibilitats d'intercanvi. Les cases de vins franceses es varen emplaçar a Falset, així com les entitats financeres de Reus; l'any 1890 s'inaugura el ferrocarril que de Tarragona cap a Saragossa potenciarà les possibilitats de comunicació del baix Priorat.

Malauradament els anys següents són dolentíssims, des de l'any 1887 fins al 1900 es perd el 20% de la població. Són anys de vaques molt magres. El preu de la càrrega de vi baixa fins a les 17 ptes. Mai res torna a ser com abans perquè França ja produeix vi de valent i el preu del vi ja no puja més. A més es diu que el vi que sortia dels ceps del país -grans i pampoluts- era millor que el del cep d'Amèrica, i s'aplicava, sobretot, als terrenys pedregosos i secs que, com sabeu, són els que predominen a la nostra DO Priorat.

L'Institut Agrícola Català de Sant

Isidre (a partir d'ara IACSI) l'any 1867 ja es referia amb preocupació a aquesta malaltia de la vinya encara que fins més tard no se'n varen apreciar prou bé els efectes. El portaveu del IACSI a Madrid va proposar de fer una gran zona neta de vinya entre Espanya i França per tal d'aturar la plaga. Com sempre no li van fer cas. El 1879 apareix la fil·loxera a l'Empordà. Era difícil, en aquells temps de l'alça del preu del vi al Priorat, aconsellar als pagesos un canvi en les plantacions per afrontar la fil·loxera. Precisament llavors que s'hauria d'haver arrencat i replantat, era quan els francesos venien a comprar tot el vi que trobaven sense reparar en preus. És clar que ningú volia arrencar, ans al contrari, tothom plantava vinyes.

L'any 1880 es va realitzar un Congrés fil·loxèric a Saragossa. Es va resoldre posar uns impostos per a lluitar contra la plaga, així, a cada ajuntament hi havia una partida pressupostària anual per a aquest concepte, el qual s'obtenia, majoritàriament, dels propietaris. Curiosament en el pressupost municipal dels anys 1885 i 1886 del nostre poble hi hem vist reflectida aquesta partida.

L'any 1889 alguns propietaris de la nostra comarca havien visitat l'Empordà, per veure l'efecte de la fil·loxera en la vinya, però les mesures de defensa per a atenuar-ho no es varen generalitzar, encara que es replantaren, molt tímidament, algunes vinyes amb peu americà. De fet, quan es comença a replantar una mica al Priorat és cap al 1900.

JOSEP SABATÉ

UNITS PER VILAPLANA NO REPLICA, NI REPLICARÀ!

En referència a la resposta a l'article **L'EQUIP DE GOVERN DIU NO A LA DIMISSIÓ DEL SUBDELEGAT** per part de l'equip de govern en el número 03 de "LO PEDRÍS", el Grup Municipal **UNITS PER VILAPLANA-ERC** vol manifestar que els nostres articles estan escrits amb objectivitat, rigorositat i correcció; és per això, que en cap cas entrarem en el joc de la rèplica i la contrarèplica. Quan les circumstàncies ho requereixin es podrà matisar, aclarir o complementar un article.

Com és de costum, i de la forma habitual, podeu fer-nos qualsevol consulta. Però, si encara hi ha algú que no ho sap, pot posar-se en contacte amb nosaltres que l'informarem de bon grat respecte d'aquest tema o altres; això sí, sempre ralacionats amb l'Ajuntament.

TOMÀS BIGORRA,
CAP DE LLISTA DEL GRUP
MUNICIPAL UV-ERC

FE D'ERRADES

• L'article: "El fi justifica els mitjans?", va aparèixer signat al Pedrís núm. 3 com a: Grups Municipals de PSC i CIU i havia d'aparèixer com a Ernest Aymami, cap de llista de PSC i Eduard Bonet, cap de llista de CIU.

• L'article del Racó de la Llar del núm. 1 de "Lo Pedrís" (pàg. 8), per error de teclista apareixia el nom de Robert Aymami (Martínez) i hauria d'haver dit Robert Aymami (Martina)

Josep Tost

QUEVIURES i
TRANSPORTS

Dr. Mallafre, 12
Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

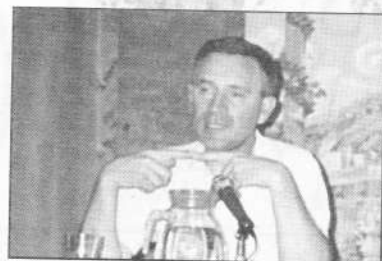

Dietètiques Cabré, C.B.

- ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
- HERBORISTERIA
- CONSULTA NATURISTA

C/ Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

En el darrer trimestre la tasca informativa de la nostra associació, Terrasud, s'ha fixat en tres eixos: la globalització, el PHN i la transició.

Per tal de reflexionar sobre aquests temes, l'associació va portar a Vilaplana Joan Sorroca, Manel Tomàs i Lluís M. Xirinacs. La xerrada sobre la globalització es va celebrar el 23 de març i el seu ponent Joan Sorroca, actualment diputat al Parlament de Catalunya, va fer una anàlisi exhaustiva del que es pretén amb la globalització i fins a quin punt ens pot afectar. Des de la vessant positiva va remarcar el paper interessant que fins aleshores ha jugat internet a l'hora d'internacionalitzar conflictes, queixes i demandes socials que fins ara restaven amagades pels grans mitjans de comunicació tots ells passats pel sedàs del departament d'Estat Nordamericà. Per altra banda va fer un llistat de perills i incongruències en les quals ens vol fer entrar el capitalisme modern anomenat globalització. Entre d'altres la mundialització de la pobresa entesa com un mal endèmic, el creixement sense control de l'agricultura transgènica, la mundialització de la repressió vers tots aquells col·lectius que discrepen de l'actual camí que li estan donant a la història. Entre d'altres personatges va lloar la figura del dirigent pagès Josep Bové i del carismàtic subcomandant Marcos. Per acabar va posar com a paradigma de la globalització les cadenes McDonalds del qual n'és un activista actiu en contra.

El dissabte 31 de març ens visità Lluís M. Xirinacs, filòsof, exsenador, candidat en dues ocasions al Premi Nobel de la Pau, i observador crític del que ha estat la transició al nostre país.

Xirinacs va fer un repàs detallat del que ha estat la transició des del franquisme fins a arribar a l'estat actual de les autonomies. Va criticar l'actitud de molts dirigents catalans que, en el moment de les negociacions després de la mort del dictador, varen tenir més en compte els interessos personals i partidistes que no els del propi país.

Xirinacs va lamentar la dissolució de l'Assemblea de Catalunya de la manera que es va fer i la renúncia i claudicació que molts líders havien fet del dret a l'Autodeterminació com a pas previ cap a la independència nacional de Catalunya. Lluny de voler atrinxer-se en posicions minoritàries, va parlar de passada del moviment que va impulsar a partir de l'1 de gener del 2000. Té com a finalitat la creació d'una Assemblea dels Països Catalans, que autoorganitzi la població d'aquests territoris i que tinguin com a objectiu la independència del país i la sobirania total vers els seus recursos. Per acabar va criticar la política del FMI (Fons Monetari internacional i del neoliberalisme mundial) com a màxims exponents de l'extorsió i situació de fallida en què es troben els països anomenats del Tercer món.

El més de maig vàrem convidar Manel Tomàs, portaveu de les plataformes en defensa de l'Ebre.

Tomàs porta més de 14 anys en la defensa del riu i és un dels actius importants que tenen les plataformes a la zona afectada. La seva conferència va ser molt didàctica i va fer un repàs de totes les conseqüències que portaria a la zona si finalment es fes el Pla Hidrològic Nacional del PP i CiU.

Entre els efectes immediats comportaria greus pèrdues per a l'agricultura del Delta ja que l'estirada massiva d'aigua i el fet que no arribi al mar amb aigua dolça fa que entrin aigües marines a tot el Delta i això comporta la salinització de la zona. Les causes immediates són la destrucció dels camps d'arròs i cítrics, principals fonts de riquesa del Delta. Entre els beneficiaris immediats d'aquest faraònic projecte hi ha Florentino Pérez —que és qui ha d'executar l'obra, els camps de golf de Múrcia i València i les immobiliàries especulatives que es dediquen a especular amb els terrenys cremats del país Valencià. Com a associació, voldríem manifestar que per acabar amb l'especulació que fan alguns "lobies" de la construcció, o tal i com els anomena Pep Riera "els del ram del ciment", manifestar que a Europa en molts països s'ha prohibit construir a les zones afectades per incendis forestals i el resultat ha estat un fort descens dels focs forestals.

TERRASUD

- CONSTRUCCIÓ DE PISCINES
- MANTENIMENT
- PRODUCTES QUÍMICS
- REGS DE JARDÍ I FONTS
- FONTS ORNAMENTALS

LA SOLUCIÓ PER A LA SEVA PISCINA

Recobriments amb **LINER**

- Solució definitiva al problema de les juntes
- Rehabilitació de piscines i basses d'esbarjo
- Decoració de piscines al seu gust
- Piscines de grans dimensions
- Amb garantia fins a 10 anys

Av. Europa, s/n • Pol. Ind. Constantí

Tel. 977 29 65 12 - Fax 977 29 65 94

43120 CONSTANTÍ / e-mail: aiguanet@interbook.net

• Començava a jugar amb els altres?
 • Com jugava amb els altres?

A saltar corda, a amagar, a bales, un oru (oru) i al crige
 a posar-se la baldiga, a arrencar seves
 al jac dels enamierats, al viude, el jac dels
 d'iberats i l'anellita etc.

Maria Mundeta
 Maria Castellana
 Maria Carma

• Quina era la joguina que t'agradava més?

- Jugar a nines.

Leonor bigora

- Anar a campar, i a pescar al riu.

Roser Mestre

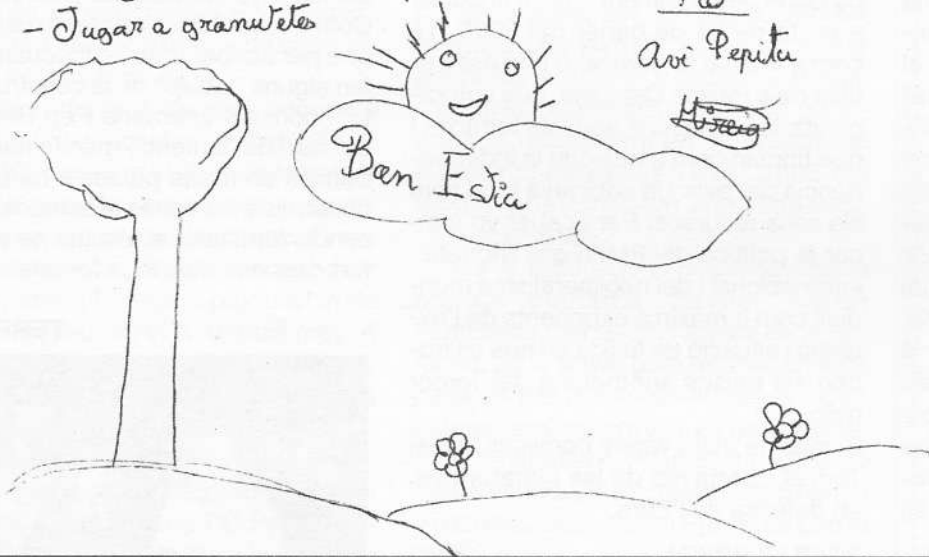
- Jugar pel carrer.

Eze Mateu

- Jugar a butguera i a la pedra.

- Jugar a granuletes

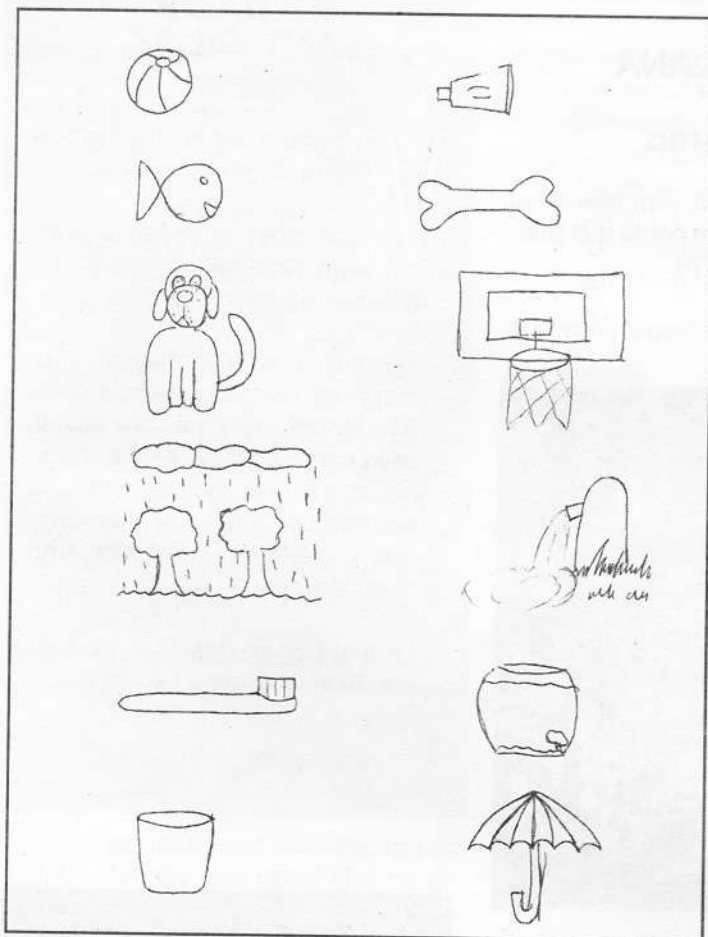
Mei
 Avi Pepita

grup

llibreria
 papereria
 regal informal
 joguines

Av. Prat de la Riba, 33
 T. 31 55 16 43201 REUS

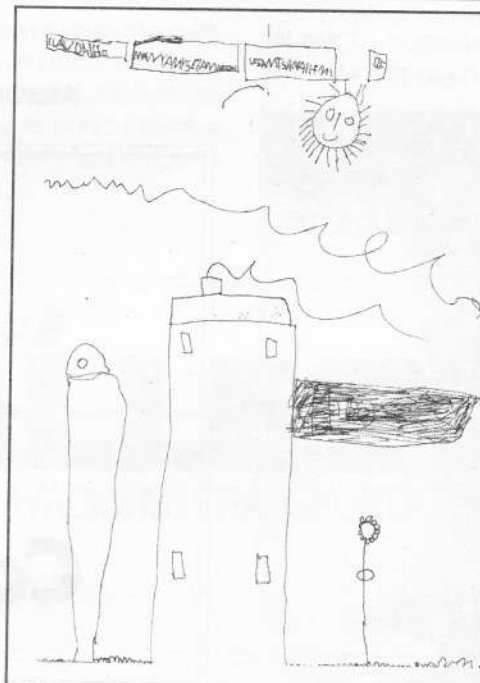
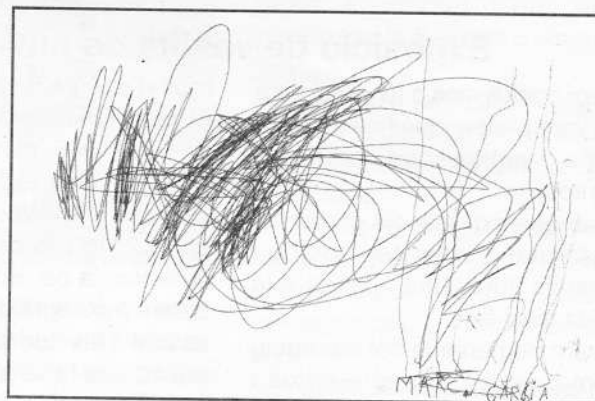
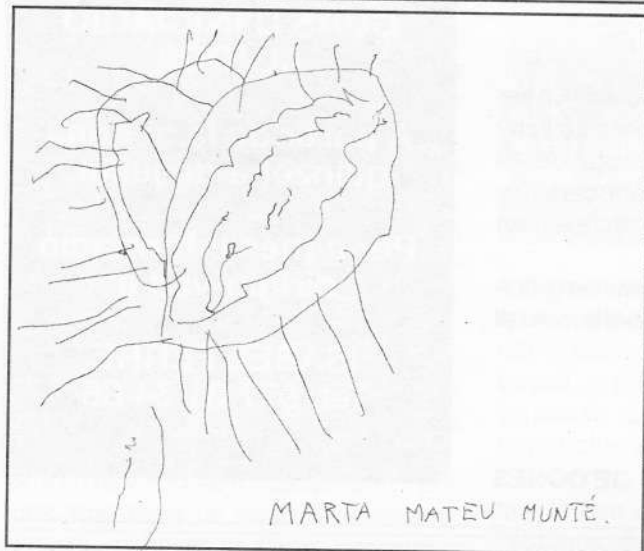
Z	A	B	B	A	R	E	A	O	N	A	G	L	O	A	Z	H
N	L	E	C	N	L	A	Y	Z	W	X	T	O	S	B	C	G
D	B	U	A	S	M	C	X	P	T	Y	R	C	G	V	H	O
A	L	L	U	A	V	R	I	S	K	I	Y	Z	A	L	S	O
J	C	E	L	T	C	D	O	Y	G	I	J	G	C	H	R	V
D	O	A	B	V	D	Z	A	O	A	N	S	A	E	T	L	L
C	T	R	G	S	I	V	F	E	C	B	O	U	G	I	N	
X	N	K	O	E	H	L	H	L	D	A	P	W	F	Z		
S	U	H	P	A	O	N	A	Z	S	X	H	R	E	D	J	
K	P	L	L	C	N	M	U	V	Y	O	S	B	A	T	G	
V	H	X	I	B	I	T	L	E	O	F	Y	I	H	N	E	O
Y	J	G	E	S	R	W	N	S	U	S	B	U	S	G	A	T
Z	Y	K	Q	T	E	H	A	R	I	H	A	X	O	W	Z	

Les paraules són:

Alba, Callar, Dutxa, Animal, Dermomi, Or, Red, Barcelon, Gat, Ull, Dama, Gua, Oma, Gos, Èrica, Cotxe, Bos

Berta de les Heres

DIBUIXOS DELS MÉS PETITS

activitats

ASSOCIACIÓ DE DONES DE VILAPLANA

VIII Trobada de Dones del Baix Camp

E A Reus el 31 de maig es va celebrar la VIII Trobada de Dones del Baix Camp, amb una gran participació de tots els pobles.

Del poble de Vilaplana vam assistir-hi 20 persones, era l'últim poble que quedava per incorporar-s'hi.

Esperem tornar-nos a trobar l'any que ve.

Exposició de vestits de núvia

Quan vàrem decidir-nos a fer la primera exposició vam pensar que havia de ser alguna cosa divertida i que pogués interessar a tothom.

Vam pensar que exposar els vestits de núvia, cosa que a totes ens agrada i que només es llueix una vegada a la vida, podria tenir èxit.

Així que vam demanar la col·laboració de tothom que volgués airejar-los i treure'ls de l'armari.

Hem d'agrair la col·laboració a totes les senyores perquè s'ho van prendre amb

molt d'interès.

El vestit més antic de l'exposició va ser de l'any 1905, el més modern de l'any 2000. S'hi va exposar un total de 48 vestits. L'exposició va estar oberta els dies 12, 13 i 15 de maig amb una gran assistència de públic.

Estem molt agraïdes i donem les gràcies tant a les que van col·laborar com al públic que hi va assistir.

Gràcies i fins a la propera.

ASSOCIACIÓ DE DONES

Foto Jordi Mariné.

DIADA DE SANT ISIDRE

Va començar el dia amb la Missa i la processó.

En acabar, hi va haver la inauguració del paviment nou del passeig de la Mussara.

Aquest any, a la tarda, vam comptar amb la presència d'**Alfred Rodríguez Picó**, que amb la seva característica manera d'explicar, va delectar-nos amb una xerrada sobre els diferents fenòmens climàtics, il·lustrada amb diapositives.

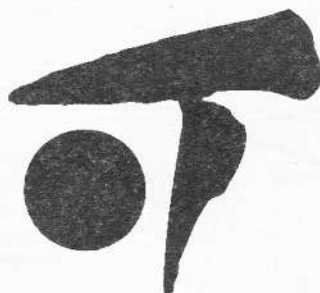
La festa es va finalitzar, com és habitual, amb coca i xocolata.

CURS D'INICIACIÓ AL IOGA

A partir de la segona quinzena de juliol.

Per a més informació dirigiu-vos a

ISABEL FERRÉ
Tel. 977 81 54 88

Caixa Tarragona

1r plat:

Bajoca saltejada amb pernil

Ingredients per a 4 persones:

- 700 grams de bajoques
- 100 grams de pernil salat
- _ de pastilla de mantega
- _ ceba
- Unes rametes de julivert
- Un polset de pebre negre
- Una mica de llimona per adornar (opcional)

Preparació:

Després de netejar les bajoques (mongeta tendra), les poses a bullir 10 minuts amb aigua i una mica de sal. Un cop cuites, les passes per aigua freda i les poses a l'escorredora. Fes a tacs el pernil, i, amb la mantega, el polset de pebre i el julivert, els sofregeixes 2 o 3 minuts.

Prepara el plat amb les bajoques, el pernil per damunt i la llimona per fer bonic.

2n plat:

Patates amb cloïsses

Ingredients per a 4 persones:

- 1 kg de patates
- 150 grams de farina
- 1 ou, oli, sal i julivert
- _ kg de cloïsses
- _ ceba
- 1 "culleradeta" de pebre vermell
- 1 got (d'aigua) de vi blanc i aigua junt

Preparació:

Peleu les patates, talleu-les a redones d'1 i _ centímetres de doble, passeu-les per ou i farina i fregiu-les. Amb l'oli que sobra, sofregiu la ceba i el julivert i

la nostra cuina

després es passa la farina i el pebre vermell vigilant que no es torri massa. A continuació, s'hi posa el vi i l'aigua, i que faci una mica "xup-xup" amb les patates.

A part, en una cassola, s'obren les cloïsses i es prova com estan de sal. Es prova com queda de fort el suc i després, si es vol, se'n pot afegir una mica a les patates. Després es posen les cloïsses amb mitja closca a la cassola amb una mica de julivert fet ben petit i tirat pel damunt, que farà bonic. I ... de postres, fruita fresca: préssec, pera i meló i una tallada de síndria ben fresca quan fa calor.

MARIA RUFINA

EL LLOP LLADRE

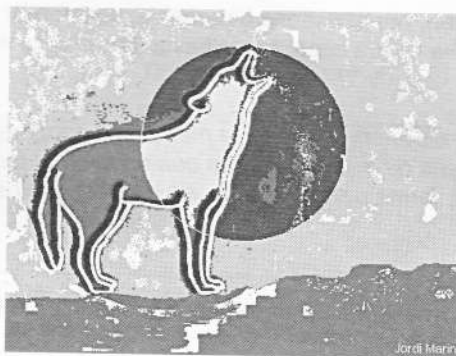
A

ixò no és una llegenda, fou un fet real que ocorregué en un poblet d'alta muntanya de la província de Tarragona (avui ja desaparegut), cap a l'any 1800, després d'una de les

guerres carlistes que tantes dissorts causaren en les nostres comarques

Fou aleshores que les autoritats obligaren a lliurar totes les armes de foc que hi pogués haver a tots els pobles rurals. Aquest fet va ser el motiu de l'augment del nombre de llops als boscos i a les cingleres de muntanya. Donat que abans, a molts pobles, no es disposava d'aigua potable, aquesta s'havia d'anar a buscar generalment a indrets un xic apartats de les cases.

Un jorn es va donar el cas que una mare jove, que tenia un nadó de mesos al bressol, va haver de sortir per anar a buscar aigua a la font, tal com solia fer

tots els dies. I ja sigui perquè en sortir se'n va descuidar o perquè no li va quedar la balda o el forroll de la porta ben tancat, o potser va ser perquè l'infant va plorar, que un llop el va sentir o en notà l'olor (aquests animals tenen un olfacte molt desenvolupat), i fou el cas que la fera empenyé la porta i entrà a l'estança. Agafà l'infant i se l'emportà carrer enllà.

historietes

Per sort, en aquells moments retornava la seva mare, la qual, en veure-ho, es posà a xisclar com embogida perseguint la fera que s'emportava son fill.

Als crits de la mare angoixada, les veïnes i la gent de l'entorn sortiren de ses llars i correran també darrere del llop lladre.

Aleshores, com que l'infant li pesava i no aconseguia allunyar-se tan de pressa com volia dels seus perseguidors, o l'hi caigué o el deixà anar.

Tan aviat com sa mare i les altres dones i veïns el recolliren, pogueren comprovar i assegurar-se que el nadó no tenia ni la més petita dentellada.

Els bolquers que en aquella època s'utilitzaven el resguardaren de les esmolades dents del llop.

BALTASAR JUANPERE ESTIVILL

JOSEP Mª MARINÉ
MIRALLES
ALFORJA **EXCAVACIONS I TRANSPORTS**

Av. Catalunya, 5 3r 1a

Tel. 977 816 489 Mòbil 610 282 029

43365 ALFORJA

SENSE BOLETS (Mei Salvat)

El Pere de la cullera
se'n va anar a buscar bolets
i al mig de la carretera
li van caure els calçotets.

M'

M'han demanat que faci un escrit per commemorar el número 1000 del butlletí de la Casa de Cultura, moltes gràcies. Espero no decebre-us si aquesta vegada deixo el to de xiscarrillo per compartir amb vosaltres una història que té relació amb la nostra, i que jo li dec a l'avi, de qui molts deien, i jo m'hi enfadava molt, que estava tocat del bolet. Ara els dono la raó.

A la mare li agradava molt anar a buscar bolets i sense dir res al pare, cada matí de tardor, sortia cap al bosc amb el seu fill. Des que em donava pit i em duia lligat a l'esquena i amb bolquers de tela, que vaig respirar l'olor del bosc quan és ple de bolets, i la mare sempre deia:

- No facis soroll, i si en trobes xiula, i recorda bé el lloc, si no fas malbé el sòl, d'aquí a uns quants dies n'hi tornarem a trobar. Quan obrien les botigues ja tornàvem a casa amb el cistell ple de rovellons, brunets, mucoses, cama-secs o pebrassos.

Potser és per això que les olors del bosc m'han quedat per sempre més impregnades a la memòria, mai no he disfrutat tant com quan buscant bolets trobàvem un terra cruixent i ple de bonys. La mare deixava que fos jo qui descobrís quin bolet s'hi amagava, i la il·lusió que fossin rovellons; i si ho eren, era com trobar el tresor del bosc. La mare deia: com xalarà ton pare. I si era un bolet dolent, me'l feia recordar i l'aixafava amb teatral malícia.

Em vaig anar fent gran, i mai més vaig recordar que fos època d'anar a buscar bolets, tret que me'ls trobava de tant en tant a taula, en la residència de mala mort de la ciutat on jo estudiava. Volia esdevenir polític i canviar la realitat que m'envoltava, i ho vaig aconseguir. Em vaig passar la vida entre despatxos i congressos. Em vaig casar. Vam tenir la parelleta i no ens van faltar mai els diners.

En set mesos vaig perdre primer la mare i després el pare, que ens havíem endut buit com un envàs a viure amb nosaltres.

Vaig reaccionar tard, massa tard. Va ésser quan, per qüestions d'herència, vaig tornar a casa sol. Vaig trobar a faltar tant la mare i el pare, que em feia mal. I enyorava l'olor de la nostra casa, que s'havia tornat agra i humida, de tants dies sense el contacte de l'aire, com la meua vida.

Les olors del bosc s'han quedat per sempre més impregnades a la memòria, i com més gran em faig, amb més presència tornen. És tan trist no poder veure més els bonys plens de misteri i d'olors que es feien al terra del bosc, com pensar que no tornaré a veure la mare ni el pare. Però això és diferent, forma part de la vida, en canvi el que hem deixat entre tots que passés al bosc no té nom.

Aquesta és la història del meu avi, el padrí Josep.

Josep Torre Armengol, Pep Brunet per a tots vosaltres. Ell es sentia responsable de la natura malmesa, aquí i pertot arreu, i va morir amb l'angúnia que no s'hi podia fer res.

M'agradaria dir-li, i això no és possible, que la lluita que ell va començar, aquella petita llavor, ha germinat entre nosaltres, que ara més units que mai, estem treballant perquè tot torni a ser com abans. Està resultant molt difícil, no aconseguim sinó jardins, on tot és mesurat i controlat i tan fràgil que no ens hi podem ni acostar.

Tinguem confiança i molta paciència, això s'ho val. Potser els nostres néts ho podran disfrutar.

Gràcies per permetre'm compartir amb tots vosaltres aquest petit homenatge..

Ton Brunet, nét de Pep Brunet.
Butlletí de tardor de la Casa de Cultura
Vilaplana 2061.

SOLUCIONS PASSATEMPS
A-Abbeador B-Grípau C-Reial Madrid D-Dema E-Les Tosques
F-Menjarlem G-Elle H-Hosita
I-Marrana J-Mua muà
Mare si marit em dau
no me'l deu de La Musara
que la boira sempre hi jau
i la terra no m'agrada.
ADIVINA ON ES:
- Porta de l'Hort de la Morena
- Balda de l'entrada principal de cal Xacó

- ☐ MOQUETAS
- ☐ PINTURAS
- ☐ ESMALTES
- ☐ BARNICES
- ☐ COLAS
- ☐ PAPELES PINTADOS
- ☐ BROCHERIA

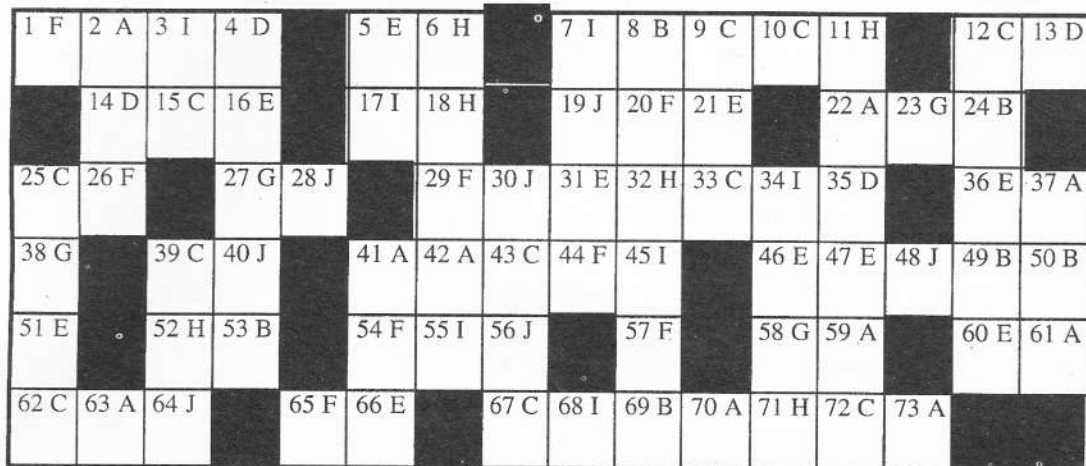

Comercial
ROSAN

Pedreria del Coubí, 5
Tel. 977 / 31 71 54
43206 **REUS**

Passeu les lletres de les paraules de sota a les caselles corresponents i us sortirà una dita popular sobre La Mussara:

passatemps

ENDEVINA ON ÉS

per
JORDI MARINÉ

A - N'hi havia un davant de cal Teodoro

2 41 61 37 70 59 22 42 63

B - Si li fas un petó, pot convertir-se en un príncep

69 50 6 49 8 24

C - Equip de futbol que desperta grans passions (per dir-ho finament)

62 12 10 15 39 67 33 25 9 43 72

D - Ni ahir ni avui

14 4 13 35

E - Hi pots passar per anar a La Mussara

21 51 5 60 66 46 36 16 47 31

F - Endrapariem

29 26 65 54 73 44 57 20 1

G - Revista femenina

23 58 27 38

H - Si vas a missa te'n donaran una (a les manifestacions, a vegades, també)

52 18 32 11 53 71

I - Porca

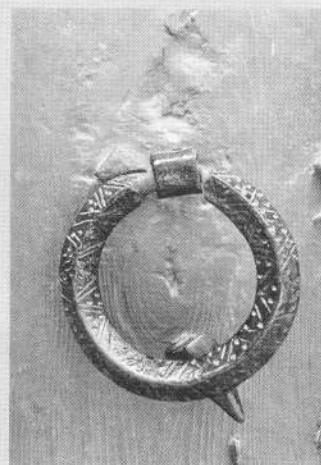
7 45 3 34 68 17 55

i per acabar

J - dos petons (el segon més llarg que el primer) i fins al proper número

19 56 40 48 30 64 28

F. MARINÉ

C. Casal, 3
Tel. 977 81 52 75
43380 VILAPLANA (Baix Camp)

D. Virgili

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1
43840 SALOU

Cooperativa Agrícola

Caixa Rural de Vilaplana

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP